

ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ :
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ
Τ.Θ. 18219, 54008 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, GREECE

Γενική άποψη της περιφήμου
πόλεως της Βυθυνίας Τρίγλιας

Περιεχόμενα

σελ. 2

➤ Κοινωνικά

σελ. 3

➤ Εκδηλώσεις

σελ. 4-5

➤ Ο Καραγκιόζης - Θέατρο Σκιών

σελ. 6

➤ Η δράση των υποβρυχίων
στην Προποντίδα κατά τον
πρώτο παγκόσμιο πόλεμο
και η τύχη των Τριγλιανών

σελ. 7

➤ Βιβλιοπαρουσίαση

➤ Γλωσσάρι (II)

σελ. 8

➤ Χρυσόστομος Καλαφότης

➤ Σχολιανά - Τριγλιανά

➤ ... Επί του πιεστηρίου

Τις πταίες

Όχι, δεν θέλω να ξανακούσω για την δίκη των έξι. Δεν θέλω να γίνει αναθεώρηση της δίκης. Δεν θέλω να υπάρξει έστω μία πιθανότητα στις χίλιες να αθωωθούν οι υπαίτιοι της Μικρασιατικής Καταστροφής. Δεν μ' ενδιαφέρει αν οι έξι υπέστησαν μια «δίκαιη δίκη». Αυτό που έχει σημασία είναι ότι ο λαός ξεσηκώθηκε τότε και απαίτησε την παραδειγματική τιμωρία των ενόχων της Μικρασιατικής Καταστροφής. Η κυβέρνηση υπό την πίεση των γεγονότων οδήγησε τους πρωταίτιους σε δίκη. Μια δίκη που είναι αμφισβητούμενο πόσο δίκαιη ήταν, απάντησε όμως στο επιτακτικό λαϊκό αίτημα για τιμωρία των υπευθύνων. Οι έξι μετά από την απόφαση του δικαστηρίου εκτελέστηκαν στο Γουδί.

Ο εγγονός του τότε εκτελεσθέντος πρωθυπουργού, Πρωτοπαπαδάκης, πρώην Βουλευτής, ζήτησε πρόσφατα την αναθεώρηση της δίκης προσκομίζοντας όπως ισχυρίζεται ελαφρυντικά στοιχεία για τον παππού του, πρώην πρωθυπουργό. Η ολομέλεια του Αρείου Πάγου «αποδέχθηκε» το αίτημα και αποφάσισε ότι η δίκη πρέπει να επαναληφθεί (χωρίς ακροαματική διαδικασία).

Δεν είμαι νομικός, δεν είμαι ιστορικός, ούτε και πολιτικός. Είμαι όμως Μικρασιάτης και δεν είμαι διατεθειμένος να δεχθώ ότι 88 χρόνια μετά την Μικρασιατική καταστροφή, ενδέχεται να ξυπνήσω ένα πρωί και να πληροφορηθώ ότι δεν έφταιγαν αυτοί που καταδικάστηκαν την εποχή εκείνη. Και τότε ποιος έφταιγε; Ποιος ήταν υπεύθυνος για τα λάθη που έγιναν, για την ανικανότητα και την ανεπάρκειά της τότε ηγεσίας που οδήγησαν στην Μικρασιατική Καταστροφή. Ποιος έπρεπε να πληρώσει το τίμημα. Και μόνο το διάταγμα που απαγόρευε να δέχονται τους Μικρασιάτες στα λιμάνια της Ελλάδος αφήνοντάς τους, έρμαιους στα μαχαίρια των τσετών, έφτανε για να τους οδηγήσουν στο απόσπασμα. Ποιος είναι υπεύθυνος για όσους έχασαν τις ζωές τους, για τις οικογένειες που ξεκληρίστηκαν, για τα τόσα ορφανά, για τις τόσες ζωές που καταστράφηκαν. Κανείς;

Δεν δεχόμαστε να προχωρήσει η αναθεώρηση της δίκης. Και μάλιστα με το σύγχρονο πνεύμα της ελληνικής πολιτείας. Αυτό το πνεύμα της ελαστικότητας και της ατιμωρησίας που επικρατεί τις τελευταίες δεκαετίες και οδηγεί τη χώρα μας σε υψηλές θέσεις στην παγκόσμια κατάταξη της κρατικής διαφθοράς με τα γνωστά συνεπακόλουθα, όπου σήμερα με αγωνία και τρόμο βλέπουμε να υπονομεύεται το μέλλον μας και οι όποιες κοινωνικές κατακτήσεις μας.

Βασίλης Σακελλαρίδης

Βαπτίσεις από 1/1/2010 μέχρι 30/4/2010

1. Βαλιάνος Ιωάννης, τέκνο του Δημητρίου Βαλιάνου και της Γεωργίας Μερσηνά
2. Τσέλιου Ελένη, τέκνο του Ευάγγελου Τσέλιου και της Γεωργίας Δεληγκάρη
3. Πέτρου Παντελεήμων, τέκνο του Κωνσταντίνου Πέτρου και της Αικατερίνης Γουργούνη
4. Μπριντζής Παναγιώτης, τέκνο του Απόστολου Μπριντζή και της Αθηνάς Νιφλή
5. Σπανδωνή Στυλιανή, τέκνο του Αθανασίου Σπανδωνή και της Παναγιώτας Αφεντούλη
6. Τσαμακδής Ιωάννης, τέκνο του Γεωργίου Τσαμακδά και της Σοφίας Γεωργίου
7. Παντελέρης Δημήτριος - Χρήστος, τέκνο του Ευριπίδη Παντελέρη και της Καλλιόπης Μπούσμπου
8. Χίμα Αντελίνα - Αγγελική, τέκνο του Χακί και της Φιτνέτε Χίμα
9. Τσεκλίδης Ιορδάνης, τέκνο του Πρόδρομου Τσεκλίδη και της Γραμματικής Παπαδοπούλου
10. Καρακασίδης Σάββας, τέκνο του Αλεξέι Καρακασίδη και της Χριστίνας Καλαϊτσίδου

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ ΠΟΥ ΦΥΓΑΝΕ...

Όσοι Τριγλιανοί επιθυμούν να τιμήσουν τη μνήμη των αγαπημένων τους προσώπων που «φύγανε» μπορούν να καταθέτουν αντί στεφάνου ή μνημοσύνου, το ποσό που επιθυμούν για την ενίσχυση της εφημερίδας του Συλλόγου. Η προσφορά, θα δημοσιεύεται στην εφημερίδα των Απανταχού Τριγλιανών στη στήλη, ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ. Επικοινωνήστε με τη σύνταξη της εφημερίδας. (κ. Σακελλαρίδης, τηλ. 6971538231).

ΑΝΤΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Η κ. Ηρώ Πιστικού στην μνήμη των γονέων της, Ζαφείρη και Αθηνάς, προσέφερε το ποσό των 50 € για την ενίσχυση της εφημερίδας του Συλλόγου. Την ευχαριστούμε.

ΔΩΡΕΕΣ

Η Ένωση Σμυρναίων Μικρασιατών Β.Ε. προσέφερε 100 € στο Σύλλογό μας. Την ευχαριστούμε θερμά.

**e-mail μελών Δ.Σ. του Συλλόγου
Απανταχού Τριγλιανών**

Κοκκινίδης Αλέξανδρος	akokkinidis@hotmail.com
Κοτζάστρατη Αθανασία	kotzsasa@otenet.gr
Φουντούλη Δέσποινα	desp_kokkala@yahoo.gr
Κοντοπούλου Βαλερία	valeria.kont@gmail.com
Βουδακάκη Ανθούλα	voudakaki@yahoo.gr
Σακελλαρίδης Βασίλης	basil_s@yahoo.com
Καραγιάννη Ελένη	

Οι γάμοι, οι βαπτίσεις και οι θάνατοι που δημοσιεύονται στα «Τριγλιανά Νέα» λαμβάνονται από τα αρχεία του δήμου της Νέας Τρίγλιας.

Όσοι Τριγλιανοί διαμένετε εκτός της Ν. Τρίγλιας καλείστε να στέλνετε εσείς οι ίδιοι τα ανωτέρω στοιχεία για τα γεγονότα αυτά που αφορούν την οικογένειά σας στην εφημερίδα μας ώστε να ενημερώνονται όλοι.

ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ

ιδιοκτησία:

ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Τ.Θ. 18 219, 540 08 Θεσσαλονίκη

Υπεύθυνος εφημερίδας:

Σακελλαρίδης Βασίλης

basil_sakellarides@yahoo.gr

Τηλ.: 697 15 38 231

Τηλ. Προέδρου: 6972111543

Τηλ. Αντιπροέδρου: 6977 687183

Τα ενυπόγραφα άρθρα-σημειώσεις-αναφορές δημοσιεύονται με ευθύνη του υπογράφοντος.

Το Δ.Σ. δεν συμμερίζεται απαραίτητα τις απόψεις αυτές.

Ανυπόγραφα άρθρα δεν δημοσιεύονται.

Σελιδοποίηση - CtP - εκτύπωση

«ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ» Ι. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ - Θ. ΨΑΡΑΣ Ο.Ε.,

Νέα Ραιδεστός Θεσσαλονίκης,

Τηλ. 2310 466 776

Γάμοι από 1/1/2010 μέχρι 30/4/2010

1. Παπαδόπουλος Φώτιος του Χρήστου και της Μαρίας - Καρρά Παναγιώτα του Γεωργίου και της Χρυσούλας
2. Παρέσης Ευστράτιος του Ιωάννη και της Ελισάβετ - Ντόκα Ανδρονίκη του Πασχάλη και της Δάφνης
3. Πουρσανίδης Διονύσης του Βλαδίμηρου και της Μαρίας - Περχανίδου Μαρία του Ηλία και της Καερίνας
4. Ασβεστάρης Αντώνιος του Ευστρατίου και της Αναστασίας - Βουλγαράκη Ελένη του Ιωάννη και της Παναγιώτας
5. Λέλεκας Στέφανος του Δημητρίου και της Ανθής - Μουσδράκη Σταυριανή του Ιωάννη και της Σταυρούλας

Θάνατοι από 1/1/2010 μέχρι 30/4/2010

1. Κιουρτζίδης Γεώργιος του Βασιλείου και της Αναστασίας, ετών 68
2. Μυλλωνοπούλου Τριανταφυλλιά του Ιορδάνη και της Μαρίας, ετών 72
3. Κεραμιδής Αθανάσιος του Δημητρίου και της Ελευθερίας, ετών 57
4. Τζελέπης Νικόλαος του Αναστασίου και της Ευδοκίας, ετών 83
5. Βαμβακά Ευμορφία του Απόστολου και της Μαρίας, ετών 86
6. Παντζάκης Σταύρος του Κωνσταντίνου και της Χριστής, ετών 81
7. Τσομπάνης Ματθαίος του Μιχαήλ και της Διαλεκτής, ετών 85
8. Βιτλής Μιτλιάδης του Νικολάου και της Μαρίας, ετών 76
9. Μουτσάκη Αρτεμής του Βασιλείου και της Παρασκευής, ετών 87
10. Κωνσταντά Ασημίνα του Γεωργίου και της Μαρίας, ετών 94
11. Γερασιμίδης Βασίλειος του Αντωνίου και της Ελισάβετ, ετών 72
12. Αλτίνης Παναγιώτης του Βασιλείου και της Ευριδίκης, ετών 85
13. Γεώργιου Γεώργιος του Αριστείδη και της Φαρφαουρής, ετών 88
14. Καραμαριόγλου Κωνσταντίνος του Δημητρίου και της Σοφίας, ετών 74
15. Κατσαμυρά Ζωή του Μιχαήλ και της Μάρθας, ετών 56
16. Μερσινά Αναστασία του Βασιλείου και της Μαρίας, ετών 83
17. Τσίτερ Χίλδα του Κόνραντ και της Μαρίας, ετών 92
18. Βουλγαράκης Χρήστος του Ιωάννη και της Κυριακής, ετών 83
19. Δημητρίου Μόσχος του Μιχαήλ και της Άννας, ετών 61
20. Σιδηράς Ιωάννης του Κωνσταντίνου και της Ξάφως, ετών 73
21. Γκλαβέρης Δημήτριος του Νικολάου και της Αναστασίας, ετών 67
22. Ξανθόπουλος Αλέξανδρος του Λάζαρου και της Όλγας, ετών 75
23. Κωνσταντάρας Χρήστος του Αθανασίου και της Στυλιανής, ετών 79
24. Ιωνάς Στέργιος του Μιχαήλ και της Κυριακής, ετών 81
25. Πουρλιάρης Μητάκος του Σπυρίδωνα και της Ζεμπουλιάς, ετών 92
26. Ποιητή Ζωή του Αλέξανδρου και της Ευδοξίας, ετών 84
27. Δημητριάδη Ασπασία, της Αγαθής και του Ηρακλή Φούντα, ετών 96

Ο εορτασμός της 25ης Μαρτίου στη Ν. Τρίγλια

Στιγμιότυπο από την παρέλαση της 25^{ης} Μαρτίου στη Ν. Τρίγλια.
Σε πρώτο πλάνο το λάβαρο του Συλλόγου μας.

Η πρόεδρος του Παραρτήματος κα Κοτζάστρατη, καταθέτουσα στέφανο στην προτομή του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης, κατά τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου.

Οι Φωτογραφίες είναι του Αλ. Κокκαλά.

Έπαινοι σε νέους Τριγλιανούς φοιτητές

Την Κυριακή 31 Ιανουαρίου 2010 πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στο Πνευματικό Κέντρο «Μικρασία» (Μητροπολίτου Καλλίδου 108-Καλαμαριά) η ετήσια εκδήλωση για το κόψιμο της Βασιλόπιτας της Ένωσης Σμυρναίων Μικρασιατών Βορείου Ελλάδος καθώς και η βράβευση των επιτυχόντων νεοεισαχθέντων φοιτητών σε ΑΕΙ και ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

Το πρόγραμμα της εν λόγω εκδήλωσης ξεκίνησε με τη χορωδία της Ένωσης να ψέλνει το τροπάριο των «Τριών Ιεραρχών» υπό τη καθοδήγηση του χοράρχη κ. Γιάννη Κούκα και τη συνοδεία ακορντεόν από τον μουσικό κ. Γιάννη Γιαννουπλάκη. Στην συνέχεια ακολούθησε η κοπή της πίτας και η ομιλία του Καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, κ. Στάθη Πελαγίδη, με θέμα: «Το Πατροπαράδοτο Έθιμο του Αγ. Βασιλείου στην Καπαδοκία» στο πλαίσιο του εορτασμού της ΗΜΕΡΑΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ και των ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ. Αργότερα ακολούθησε η βράβευση δεκαεφτά νεοεισαχθέντων μικρασιατών φοιτητών σε ΑΕΙ και ΤΕΙ της Θεσσαλονίκης για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 από την Ένωση σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Μικρασιατικών Σωματείων (Π.Ο.Μ.Σ.) για τρίτη συνεχόμενη χρονιά. Η βράβευση αυτή γίνεται στο πλαίσιο στήριξης της νέας γενιάς στο δρόμο της πνευματικής προόδου και προκοπής εις μνήμην της Αντιγόνης Λεό-Καλεντέρου.

Οι βραβευθέντες έλαβαν έπαινο για την επιτυχία τους, από ένα βιβλίο της κας. Αελιμιάλη-Γεωργιάδη, Προέδρου του Συλλόγου Σμυρναίων Ηρακλείου «Η Σμύρνη», με τίτλο «Σμύρνη, αγάπη μου» καθώς επίσης συμπληρωματικά το ποσό των εκατό ευρώ (100€). Κατόπιν, ακολουθώντας πιστά το όραμα του Προέδρου της Ένωσης και της Π.Ο.Μ.Σ., έγιναν και οι ίδιοι μέλη της νεοϊδρυθείσας «Ένωσης Μικρασιατών Φοιτητών» (Ε.Μ.Φ.) απ' όπου αργότερα θα μεταπηδήσουν στην «Ένωση Νεολαίας Μικρασιατών». Με αυτόν τον τρόπο, η γιορτή αυτή σημαίνει την ενεργή δράση της μικρασιατικής νεολαίας δίπλα στις ρίζες της.

Τον έπαινο έλαβαν από τον Πρόεδρο κ. Αρζόγλου και από τα μέλη του Α.Σ της Ένωσης και της Π.Ο.Μ.Σ. οι ακόλουθοι βραβευθέντες:

- Ασάνκη Βασιλεία, Καλαϊτζόπουλος Δημήτριος, Λαζόγλου Γεωργία, Μαστρογιάννης Παναγιώτης και Τσαρούχη Αγγελική από το Σύλλογο Μικρασιατών Πτολεμαΐδας.
- Παρασκευά Θεοκάρη, Χατζηπέτρου Μαρία, Εμμανουηλίδου Αλεξάνδρα, Κακουλίδου Σοφία από το Σύλλογο Απανταχού Τριγλιανών.
- Μπουγιουκλής Αλέξανδρος από το Σύλλογο Μικρασιατών Εύοσμου
- Τσαγγοπούλου Στεργιανή-Αντιγόνη και Μπουρνούτου Σωτηρία από το Σύλλογο Μικρασιατών «Η ΚΥΖΙΚΟΣ»- Άργος Ορεστικού
- Καπάνταη Ροδόπη, Κατσιρμά Σοφία, Σεκέρογλου Στυλιανός από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ουρανούπολης και
- Βασιλειάδου Ελευθερία και Παπαδοπούλου Σοφία από την Ένωση Σμυρναίων Μικρασιατών Βορείου Ελλάδος.

Φέτος, αγοράστηκαν από την Ένωση και χαρίστηκαν δυο χρυσές λίστες στους 4^η Γενιάς Μικρασιάτες, στον μικρό Θεοκάρη Μαυρομάτη και στην Ελισάβετ Ζωγράφου, ως πολύτιμο ΦΥΛΑΧΤΟ ΜΝΗΜΗΣ-

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους πρόεδροι και εκπρόσωποι αδελφών Μικρασιατικών Σωματείων και Συλλόγων, πολιτιστικών φορέων, μέλη της Ένωσης και της Π.Ο.Μ.Σ. καθώς και πλήθος πολιτικών και στρατιωτικών εκπροσώπων.

Η εκδήλωση πλαισιώθηκε και έκλεισε με μικρασιατικό ρεπερτόριο υπό την καθοδήγηση του χοράρχη κ. Γιάννη Κούκα και την συνοδεία ακορντεόν από τον μουσικό κ. Γιάννη Γιαννουπλάκη. Στη συνέχεια ακολούθησε δεξίωση.

Ο Πρόεδρος κ. Αρζόγλου και μέλη του Α.Σ. της Ένωσης και της Π.Ο.Μ.Σ. με τους βραβευθέντες φοιτητές.

Η επιστολή του Προέδρου

Ο Σύλλογος των Απανταχού Τριγλιανών συμμετέχοντας στις κινητοποιήσεις των Τριγλιανών σχετικά με το θέμα της ονομασίας του Νέου Δήμου, απέστειλε το ακόλουθο ψήφισμα συμπαράστασης στον Δήμο και το Δημοτικό Συμβούλιο Νέας Τρίγλιας. Οι πιέσεις απέδωσαν, αφού μερικές ημέρες αργότερα οριστικοποιήθηκε το όνομα του νέου Δήμου ως «Δήμος Νέας Προποντίδας», μια ονομασία που θυμίζει τις αλησμόνητες πατρίδες των προσφύγιών οικισμών της Χαλκιδικής.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Τ. Θ. 18219, 540 08, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Αριθ. Λογαριασμού Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος 86196310

16/5/2010

Προς τον Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Τρίγλιας

Αγαπητοί συμπατριώτες

Με αφορμή τις θλιβερές εξελίξεις που αφορούν στην αλλαγή του ονόματος του νέου δήμου στα πλαίσια του σχεδίου Καλλικράτης και την επιχειρούμενη «εξαφάνιση» του ονόματός μας συμπαρατασσόμαστε στον αγώνα των δημοτών της Τρίγλιας και ενώνουμε την φωνή μας στις δίκαιες διαμαρτυρίες τους.

Δηλώνουμε κατηγορηματικά και με αγανάκτηση ότι την ταυτότητα μας που σφυρηλατήσαμε στο καμίνι της ιστορίας στα νερά της Προποντίδας και διατηρήσαμε μέσα από ανείπωτους διωγμούς δεν θα την ξεπουλήσουμε χάριν κοντόφθαλμων και φθηνών μικροκομματικών συναλλαγών.

Να είστε βέβαιοι ότι ο αγώνας μας είναι δίκαιος οι στόχοι μας ευγενείς και η ακατάλυτη τριγλιανή μας δύναμη θα κατατροπώσει τους «ξίκηδες».

Αναμένουμε τις αποφάσεις σας για να συντονίσουμε τις ενέργειες μας.

Ο πρόεδρος

Αλέξανδρος Ιωάννου Κοκκινίδης
Υποναύαρχος Ιατρός Π.Ν ε.α

Μπορείτε να διαβάσετε τα τεύχη της εφημερίδας μας και ηλεκτρονικά. Βρίσκονται στην ηλεκτρονική κοινότητα όλων των Τριγλιανών www.triglianoi.gr.

Γίνετε κι εσείς (δωρεάν) μέλος της ηλεκτρονικής κοινότητας των Τριγλιανών. Διατηρείστε ζωντανή μια ακόμη σύνδεση με την καταγωγή σας.

Ο Καραγκιόζης -

Ο Καραγκιόζης είναι το κύριο πρόσωπο στο Θέατρο Σκιών. Η λέξη Καραγκιόζης είναι σύνθετη, προέρχεται από το τούρκικο: Kara+ goz, που σημαίνει μαύρο + μάτι = Μαυρομάτης, αυτός που είχε έντονα μαύρα μάτια. Η καταγωγή του είναι άγνωστη πάντως είναι δημιούργημα των Ασιατικών λαών. Από την Κίνα διαδόθηκε στις Ινδίες, στην Περσία, στην Τουρκία και από αυτήν στην Ελλάδα. Ο τούρκικος λαός θεωρεί τον Καραγκιόζη ιστορικό πρόσωπο, καταγόμενο από την Προύσα, όπου εκεί βρίσκεται και ο τάφος του.

Ο αείμνηστος μεγάλος καλλιτέχνης του Θιάσου Σκιών Ευγένιος Σπαθάρης ισχυριζόταν ότι Έλληνας ονόματι Μαυρομάτης έφερε τον Καραγκιόζη από την Κίνα στην Κωνσταντινούπολη. Στην Προύσα που υπάρχει ο τάφος του Καραγκιόζη, σύμφωνα με τις απόψεις του Ε. Σπαθάρη, είναι ο τάφος του Καραγκιοζοπαίκτη Μαυρομάτη.

Στο ρεπερτόριο του Θιάσου Σκιών του Καραγκιόζη διακρίνουμε τρεις κατηγορίες έργων:

1) Τα κωμικά της καθημερινής ζωής, βασικός πρωταγωνιστής είναι πάντα ο Καραγκιόζης ως «φούρναρης», «μάγειρας», «γαμπρός», «γιατρός» κ.α.

2) Τα παραμύθια ή τις παραδόσεις στενά δεμένες με τον λαϊκό πολιτισμό, όπως το «στοιχειωμένο δέντρο», το «θηρίο», το «καταραμένο φίδι», οι «Αργοναύτες» και ο «Μεγαλέξανδρος» που θεωρείται και αυτός μυθικό πρόσωπο. Ακόμα περιλαμβάνει πολλά αινίγματα και γλωσσοδέτες.

3) Ο Καραγκιόζης πέρα από κωμικός ήρωας είναι και πρωταγωνιστής ηρωικών και ιστορικών έργων. Τα έργα αυτά αντλούν τη θεματική τους από τον Επαναστατικό Αγώνα του 1821 και τοποθετούν τον Καραγκιόζη στην πρώτη γραμμή του πυρός πλάι στον Κατσαντώνη, τον Αθανάσιο Διάκο και τον «Γέρο του Μοριά», τον καπετάν Γκρή, τον καπετάν Δυοβουνιώτη κ.α.

Καραγκιοζοπαίκτης είναι ο μάστορας, «ο παίκτης», η ψυχή του Θεάτρου Σκιών. Ο μάστορας Καραγκιοζοπαίκτης είναι: ηθοποιός, ζωγράφος, ενδυματολόγος, σκηνοθέτης, σκηνογράφος, σεναριογράφος, τραγουδιστής.

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΤΡΙΓΛΙΑ

...Πιο βορρά απ' την Κυψέλη ήταν το παλιό σχολείο, στο ισόγειο του οποίου ήταν μία μεγάλη αίθουσα, που την χρησιμοποιούσαν να δίνουν θεατρικές παραστάσεις με ηθοποιούς συμπατριώτες μας. Μάλιστα, όταν το 1920 ήλθε ο Ελληνικός στρατός, ορισμένοι στρατιώτες γνώριζαν την τέχνη του Καραγκιοζοπαίκτη και με τις παραστάσεις τους διασκέδαζαν τους Τριγλιανούς...

«Τα Τριγλιανά γρόσια», Σταύρος Μαργαρίτης, «Τριγλιανά Νέα», 28 Ιουνίου 1976, αρ.φύλλου 5.

Πέρασαν ενενήντα χρόνια από τότε... Με μια ματιά στην αίθουσα έβλεπες τα Τριγλιανά παιδιά που παρακολουθούσαν Καραγκιόζη. Ήταν εκεί αδελφια, ξαδέλφια, γειτονόπουλα, συμμαθητές,

κορίτσια- αγόρια, μικρά- μεγάλα και πιο μεγάλα, όλα χαρούμενα.

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΜΑΓΕΙΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

(Παράσταση Θεάτρου Σκιών σε πέντε πράξεις)

Πράξη πρώτη

(Αριστερά η καλύβα του Καραγκιόζη- Δεξιά το σεράι του Βεζίρη)

Χτυπάει η κουδούνα. Μουσική γρήγορο χασαποσέρβικο.

Ο Καραγκιόζης βγαίνει στο μπερντέ από την καλύβα του χορεύοντας.

Καραγκιόζης: Ε, οπ, ε, οπ, όπα, ε, ε, οπ, ε, όπα, οπ, ε, ε, ε, οπ, όπα.

Αξιότιμοι κύριοι και κυρίες, αγαπητά μου παιδιά, καλησπέρα σας πέρασα για πέρασα. Απόψε έχουμε την ωραία και καλή παράσταση: Ο Καραγκιόζης Μάγειρας στην «Αργώ». Ναι, μα τω Θεώ! Θα γλεντήσουμε καλά. Θα φάσαμε, θα πιούμε και νηστικοί... θα κοιμηθούμε! (Ο Καραγκιόζης μπαίνει στην καλύβα του).

Χατζηαβάτης (βγαίνει στο μπερντέ από το σεράι του Βεζίρη τραγουδώντας): Για λελέλι, για λελέλι, για λελέλι, γιαλελί. (Χτυπάει στην καλύβα του Καραγκιόζη).

Καραγκιόζης (μέσα απ' την καλύβα): Ποιός κρούει την θύρα κι η θύρα τον κώδωνα και ο κώδων τον κωδωνοκρούστη και ο κωδωνοκρούστης το κωδωνοστάσιο;

Χατζηαβάτης: Εγώ είμαι, Καραγκιόζη, ο Χατζηαβάτης.

Ο Καραγκιόζης βγαίνει από την καλύβα και μαζί με τον Χατζηαβάτη και αρχίζουν να ντελαλίζουν:

Χατζηαβάτης: Ακούσατε, ακούσατε, Έλληνες, Άγγλοι, Γάλλοι.

Καραγκιόζης: Αγγλογάλλοι, Πορτογάλοι, παπαγάλοι.

Χατζηαβάτης: Ακούσατε Ρώσοι, Λευκορώσοι.

Καραγκιόζης: Τόσοι κι άλλοι τόσοι.

Χατζηαβάτης: Ακούσατε Ρουμάνοι, Βλάχοι.

Καραγκιόζης: Ρουμανόβλαχοι.

Χατζηαβάτης: Ακούσατε Αμερικάνοι, Ινδοί, Κινέζοι, Γιαπωνέζοι.

Καραγκιόζης: Αραπάδες, Κογκολέζοι.

Και οι δυο μαζί: Ακούσατε ελληνόπουλα, τουρκοϋδία, αγγλάκια, γαλλάκια, αμερικανάκια.

Απόψε θα παίξει στον μπερντέ: «Ο Καραγκιόζης μάγειρας στην Αργώ».

Καραγκιόζης: Τρέχα να ειδοποιήσεις έναν-έναν Χατζατζάρη, γιατί με πήραν μάγειρα στο καράβι και θα τους πάρουμε μαζί μας όλους.

Χατζηαβάτης: Εντάξει Καραγκιόζη. Θα ειδοποιήσω έναν-έναν.

(Ο Χατζηαβάτης τους ειδοποίησε όλους).

Πράξη δεύτερη

Η Αργώ αραγμένη στο λιμάνι του Βόλου (Ιωλός). Καταφθάνει σιγά-σιγά στο λιμάνι όλος ο Θιάσος Σκιών.

Μπαρμπαγιώργος (ετοιμάζεται για το ταξίδι): Που'σαι δώ Πανουραΐγια και συ θεία Παύλαινα; Πάρτι του κλειδί και ανοίχτι του σιντούκι και φέρτε μ' να σιαχτώ και να σιγουριστώ, πιάστε μ' τη φουστάνελα τη χασεδένια με τις 42 μανούλες και τα 18 μπαλώματα, τις κάλτσες τις Καρπενησιώτικες, τη σκούφια τη γαϊτανοφόρα, τα τσαρούχια τα πέτσινα, τα μιτζανιά, φέρτε μου το σιλάχι το πλουμιστό και βάλτε μέσα τσατσάρα, κατρέπτη, πριόβολο, φιτίλι, τσακμακόπετρα και καράμπογια για τα φρύδια. Βάλτεμ' ξορκολόγια, σου-πα μου πες, απήγανο, αλιφασκιά, της κόρης του μανούγαλο, πέτρα της κολάσεως, της νυχτερίδας το κοκκαλάκι, του βοδιού το κέρατο, της σκύλας το σκατό, της αλεπούς το νύχι, το εφτά αδελφών το γαίμα. Γιατί θα ρουβουλήσω 'σα

κατ' σιώντας, λυγώντας και βροντοκοπώντας! Μπαρμπαγιώργος (φθάνει στο λιμάνι τραγουδώντας)

Ποταμέ τζάνε μ' ποταμέ μου,
Ποταμέ, ποταμέ, τζάνε μ' ποταμέ μου,
ποταμέ, ποταμέ, σα γεμίζεις ποταμέ,
σα γεμίζεις και βαρείς,
και βαρείς και κυματίζεις
πάρε με στα κύματα σου,
στα στριφώ...στα στριφούρισματά σου.
Να με πας τζάνεμ ποταμέ μου,
να με πας στην κρουσταλλένια βρύση,
πόρχουνται ξανθιές και πλένουν,
μαυρομά- μαυρομάτες και λευκαίνουν.
Καραγκιόζης: Καλώς τον Μπαρμπούλη!
Φθάνει ο Σιορ- Διονύσιος τραγουδώντας:
«Ωραία που, ωραία που 'ναι η Ζάκυνθος,
να 'τανε πιο, να 'τανε πιο... μεγάλη,
πόχει τα σπίτια τα ψηλά, κάτω στο περιγιάλι».

Εγώ είμαι ο Σιορ Διονύσης, από μέσα και απ'όξω από το Τζάντε, το φιόρο του Λεβάντε, που'χει τις πλατείες και τα καντούνια, τη μεγάλη περιβόλα που'χει μέσα τα σέσκουλα, τα μπρόκολα, τα σέλινα, το μαιντανό, το καρότο, τις πατατίες, τις ντοματίες και τα μωρόπουλα. Μα τον Άγιο, τζογούλα μου, ψυχή της ψυχής μου!

Καραγκιόζης: Καλώς τον Νιόνιο.
Μετά φθάνει ο Σταύρακας τραγουδώντας:
Άμα δε μπω στον κόλπο σας, θα σας τα κάνω ρόιδο!

Ο Σταύρακας να ξέρετε, δεν πιάνετε κορόιδο! Βάρκα μου μπογιατισμένη, κάργα μάγκες φορτωμένη, κάργα μάγκες με μπεγλέρια και τον ναργιλέ στα χέρια!

Καραγκιόζης: Καλώς τον Σταυράκη, τον μαχαλόμαγκα.

Σταύρακας: Μάγκας τον μάγκα αγαπά, ντερβίσης τον ντερβίση κι ο Σταύρος ο παλικαράς, όλους θα τους σβαρνίσει. Έρχεται ο Μορφονιός τραγουδώντας:

Εμένα με λένε Μορφονιό, της μάνας μου καμάρι
Κι όλες οι νιές τρελαίνονται
ποια θα με πρωτοπάρει
Ζούμ τριαλαριλαρόμ.
Καραγκιόζης:

Εσύ ο Μορφονιός το άξιο παλικάρι,
που τραγουδείς στην Τρίγλια
σ' ακούνε στο Πελλαδάρι
και γκαρίζουν οι γαδάροι!
Μορφονιός: Ομιλήσατε κύριε;
Καταφθάνει ο Εβραίος ή Σολομών ή Αβραάμ-
κος ή Χαχαμικός τραγουδώντας:

«Βίζο, λα βίζο, λα βίζο, βάμος κορακίζω,
ος μπερλέμος, αμαν ντίες λάντα βάμος,
ος μπερλέμος, σάνι- σάνι βάμος,
βίζο ντε λα βάμος, ε, ε, ε, ε, ε, ε».

«Ε Σαλονίκα, ε Σαλονίκα, ντικό μου πατρίδα!
Σήμεραν εκεί, αύριο ντεν εκεί!
«Ε, ε, ε από το καράβα! Ε, ε караβοκύρα!
Ε караβοκύρα βάμος!».

Καραγκιόζης: Καλώς τον Χαχαμικό!
Έφθασε και ο Πεπόνιας δια.. την τάξιν.

Πεπόνιας: Θέλω ησυχία, τάξη και ασφάλεια.
Μην αναταράζετε την ..κενή ησυχία και μη ψεύδευστε... λέγοντας και ψέματα. Αντίσταση κατά της αρχής, χαμάλарοι, χαμαλαράκοι. Θα πάτε φυλακή, θα πάτε μπαλαούρο!

Έρχονται η Καραγκιόζενα Αγλαΐα και τα Κολλητήρια, Κοπρίτης, Μπικικόκος και Κατσαμπρόκος τραγουδώντας: όπλες, όπλες, όμπλα, μπαμπλα! όπλες, όπλες, όμπλα, μπαμπλα!

Πράξη τρίτη

Συνάντηση Καραγκιόζη- Ιάσωνα
Καραγκιόζης: Αφεντικό, φτάσαμε.
Ιάσωνας: Καλώς τονε κι ας άργησες. Επιτέλους ήρθες. Εσύ είσαι ο μάγειρας;
Καραγκιόζης: Ναι, εγώ είμαι και φαίνομαι.

Το θέατρο σκιών

Ιάσοντας: Και γιατί είσαι αζυπόλητος;
Καραγκιόζης: Μαγειρεύω ποδαράκια, είμαι μοντέρνος μάγειρας!

Συναγρίδα τηγανόου που φωνάζει νιάου-νιάου!

Ιάσοντας: Έχεις προϋπηρεσία; Έχεις ξαναδουλέψει μάγειρας;

Καραγκιόζης: Ναι αμέ! Σε μια ταβέρνα στη Προύσα.

Ιάσοντας: Και πώς τα πήγες;

Καραγκιόζης: Πώς τα πήγα; Δεν τα πήγα. Τους πηγαίνανε στο διπλανό νοσοκομείο...

Ιάσοντας: Χα, χα, χα! Είσαι και καλαμπουρτζής βλέπω. Τι κουζίνες ξέρεις;

Καραγκιόζης: Όλες τις κουζίνες του μαχαλά μου τις ξέρω. Απ' όλες έχω βουτήξει...

Ιάσοντας: Δεν εννοούσα αυτό. Εννοούσα αν ξέρεις από Ευρωπαϊκή ή Ασιατική κουζίνα;

Καραγκιόζης: Από Εγρωπαϊκή ξέρω και την Ευδοκία τη Βαϊανή ξέρω! Και τη Γαλλική ξέρω! Στα γαλλικά, το μαγκάλι το λένε φουφού και το δε βαριέσαι ζαμανφού.

Ιάσοντας: Εντάξει, Καραγκιόζη. Θα εργάζεσαι, θα πληρώνεσαι, θα τρως και θα κοιμάσαι στο καράβι.

Καραγκιόζης: Δεν γίνεται να κοιμάμαι έξω, να μου δίνεις τα έξοδα του ξενοδοχείου και τα εκτός έδρας σε χρήμα;

Ιάσοντας: Πάψε Καραγκιόζη, το πρόγραμμά μας είναι σοβαρό! Πάμε να φέρουμε το χρυσόμαλλο Δέρα!

Καραγκιόζης: Ποιό χρυσόμαλλο Τέρα; Για πλιάτσικο πάμε! Έτσι με το νταηλίκι μας!

(Εν τω μεταξύ, ο Ιάσοντας φωνάζει τον κατάλογο με τους συντρόφους του να μπουν στο καράβι).

Ιάσοντας: Να μπει ο ξακουστός μουσικός Ορφέας με τη λύρα του, να μπουν οι δίδυμοι Διόσκουροι αδελφοί Κάστορας και Πολυδεύκης, να μπει ο μεγάλος ήρωας Ηρακλής και ο Ύλας, ο Θησέας ο τρανός βασιλιάς της Αθήνας, ο Λαέρτης απ' την Ιθάκη, ο Πηλέας, ο Πολύφημος από τη Λάρισα, ο Μελέαγρος από την Αιτωλία, να μπουν οι μάντες Ίδμονας και Μόψος, ο Ίφριτος από την Εύβοια, ο Αγγαίος από την Τεγέα, ο Αυγέας ο βασιλιάς της Ήλιδας, ο Βούτης από την Αθήνα, ο Τελαμώνας ο βασιλιάς της Σαλαμίνας. Έλα και συ Αταλάντη. Να μπει και ο καραβομαραγκός ο Αργός που έφτιαξε το καράβι. Έλα Τίφυ, μεγάλε κυβερνήτα του καραβιού, να ξεκινήσουμε.

Ιάσοντας (Φωνάζει πιο δυνατά): Παρακαλώ μπειτε όλοι μέσα! (Μπαίνουν καμιά σαρανταριά ήρωες που συνόδευαν τον Ιάσωνα στο τολμηρό ταξίδι).

Ο Καραγκιόζης φωνάζει όλο το Θίασο Σκιών που είναι παρόντες στην προκυμαία του Βόλου να μπουν μέσα στο καράβι:

Καραγκιόζης: Μπρος όλοι βουρ! Πάμε για μεγάλο ταξίδι! (Μπαίνουν όλοι μέσα)

(Όταν μπήκαν όλοι μέσα στο καράβι, έλυσαν τα σκοινιά, τράβηξαν κουπιά και το καράβι ξεκίνησε για το μεγάλο ταξίδι).

Καραγκιόζης τραγουδάει:

«Σαν πεθάνω στο καράβι,
ρίξετέ με στο γιαλό
να με φάνε τ' άγρια τα ψάρια
και το αλμυρό νερό.
Αιντε, σαν πεθάνω τι θα πούνε,
πέθανε κάποιος ταπί,
πέθανε ένας μπατίρης,
που πεινούσε στη ζωή».

Σταύρακας: Αδελφέ μου Καραγκιόζο, λέω να πούμε, να κάνουμε ένα νταραβέρι, να ρίξουμε τους «κύβους».

Καραγκιόζης: Μπαρμπούτι Σταυράκη, δε γίνεται! Με τι παίχτες; Αυτοί είναι όλοι ήρωες, βασιλιάδες, μάντες! Θα μας ρίξουν τον Καραγκιόζη!

Ο Καραγκιόζης φωνάζει: Να το Αιγαίο Πέλαγος, παιδιά! (Περνάνε την Σκιάθο, την Σκόπελο και την Αλόνησο).

(Εν τω μεταξύ, ο Καραγκιόζης βάζει μπρός να μαγειρέψει. Ρίχνει τα προπερσινά φασόλια).

Καραγκιόζης: Άντε κυρά φασουλάδα, που θρέφεις την Ελλάδα και τα περίχωρα, γιατί δε βράξεις; Θα βράσεις και θα σε πω και ένα τραγούδι:

Τικ, τακ, τίκι-τικιτάκ, κάνει η καρδιά μου, σαν σε βλέπω, φασουλάδα!

Θέλω κυρά μου, να σ' αρωτήσω, φοβούμαι μη σε δυσαρεστήσω, γιατί... όταν σε θα διώ...

αρχίζει της καρδιάς το τικ, τίκι-τίκι-τικιτάκ.

Καραγκιόζης: Τι σε είπα ένα τραγούδι και δεν έβρασες ακόμα; Θέλεις να σε πω κι ένα ποίημα στο καπάκι; Θα σε το πω!

Χαίρε, ω χείρε φασουλάδα που όποιος σε τρώει ακούγεται εις όλη την Ελλάδα...!

(Εμφανίζεται ξαφνικά ο Ιάσοντας).

Ιάσοντας: Τι κάνεις εκεί βρε;

Καραγκιόζης: Τραγουδάω, τραγουδάω της φασουλάδας για να βράσει ωραία!

Ιάσοντας: Της φασουλάδας;

Καραγκιόζης: Να δεις όταν έχω κεφτέδες τι τραγουδά τους ρίχνω.

Ιάσοντας: Βρε μήπως είσαι τρελός; Ξέρεις από μαγειρική εσύ;

Καραγκιόζης: Γιατί, ξέρεις εσύ; Εσύ, που είσαι πριγκιπόπουλο και τα βρίσκεις όλα έτοιμα;

(Η Αργώ φθάνει και αράζει στην Λήμνο. Τι έγινε εκεί; διαβάστε το!!).

Πράξη τέταρτη

Η Αργώ σαλπάρει από την Λήμνο, περνάει το Αιγαίο Πέλαγος, μπαίνει στον Ελλήσποντο, περνάει γρήγορα σαν περιστέρι τις Συμπληγάδες Πέτρες και φθάνει στην Προποντίδα. Διασχίζει τα περήφανα ασπρογάλαζα νερά της Θάλασσας του Μαρμαρά.

Καραγκιόζης (προτείνει στον Ιάσωνα): « Αφεντικό, πάμε να ξεκουραστούμε σ' ένα ωραίο ελληνικό Μικρασιατικό χωριό που το λένε Τρίγλια και έχει πολλά, καλά και φτηνά μπαρμπούνια μουστακάτα και Τρίγλειο οίνο»;

Ιάσοντας: Ναι, γιατί όχι;

Ιάσοντας: Καπετάνιε πάμε δεξιά στον Κιανό Κόλπο, για Τρίγλια!

Μετά από λίγες ώρες οι Αργοναύτες μαζί με όλο το Θίασο Σκιών φτάνουν στο γιαλό της αξέχαστης Τρίγλιας. Ο Καραγκιόζης κάνει γενικό κουμάντο.

Καραγκιόζης: «Δώστε ντον κόσμο να φάει!», παραγγέλνει στους Τριγλιανούς ταβερνιάρηδες, «καλόψαρα και κρασί, τα πάντα όλα!».

Αργοναύτες: Ύλα, σα μικρός που είσαι, θα πας για νερό. Πιο πάνω έχει μια πηγή.

Οι Αργοναύτες έστειλαν τον νεαρό και πανέμορφο Αργοναύτη Ύλα να φέρει νερό. Ο Ύλας περπάτησε λίγο πιο πάνω στον όμορφο τόπο με νερά, τις Πλατανιές. Στην πηγή, καθώς γέμιζε τη στάμνα, τον είδαν Νύμφες που κατοικούσαν εκεί, οι Τριγλιανές ξωτικές νεράιδες, μαγεύτηκαν και ξεμυαλίστηκαν από την ομορφιά του και τον απαγάγανε.

Εκεί, στην Τρίγλια, οι Αργοναύτες και ο θίασος αφού πέρασαν πολύ καλά, έφαγαν μπαρμπούνια και άλλα πετρόψαρα και ήπιαν καλό Τριγλιανό κρασί, αγόρασαν Τριγλιανές ελιές για το ταξίδι. Αποχαιρέτησαν τους Τριγλιανούς και ετοιμάστηκαν να φύγουν. Στο προσκλητήριο που έκαναν έλειπε ο Αργοναύτης Ύλας.

Ιάσοντας: Λείπει ένας! Ο Ύλας. Ο Ύλας. Ξαμοληθείτε όλοι μαζί να τον βρούμε.

Αργοναύτες: Ύλα, Ύλα, Ύλα (φωνάζουν και ξαναφωνάζουν οι Αργοναύτες).

Θίασος: Ύλα, Ύλα, Ύλα (φωνάζει ο θίασος). Ύλα, Ύλα, Ύλα!

Ηρακλής: Ύλα, Ύλα, Ύλα, (φωνάζει ο Ηρακλής που τον είχε σύντροφο και φίλο).

Καραγκιόζης: Πουθενά ο Ύλας. Ο χαμένος του χαμένου!

(Πολύ στεναχωρέθηκαν όλοι, προπαντός ο Ηρακλής).

Ηρακλής: Δεν το αντέχω που τον έχασα, εσείς φύγετε. Εγώ θα μείνω να τον βρω.

Επιμέλεια: Στάθης και Ελένη Δημητρακού

Πολύφημος: Ηρακλή θα μείνω και εγώ μαζί σου να τον ψάξουμε.

Ηρακλής και Πολύφημος: Ύλα, Ύλα, Ύλα (φώναζαν μέρα- νύχτα).

Οι Νύμφες που πήραν τον Ύλα από την Τρίγλια, τον είχαν πάει ήδη στο μυχό του Κιανού κόλπου και τον σεργιανούσαν στα καταπληκτικά τοπία της Βιθυνίας, στα γειτονικά ποτάμια, λίμνες και βουνά. Ο Ύλας έμεινε για πάντα με τις Τριγλιανές Νύμφες στη χώρα της Βιθυνίας. Ο φίλος του Ηρακλής ήταν απαρηγόρητος. Μετά από καιρό, μπήκε σε μια τριήρη και έφτασε στο Άργος. Ο Πολύφημος έμεινε για πάντα εκεί και έχτισε μια νέα πόλη, την αλησμόνητη Κίο.

Πράξη πέμπτη

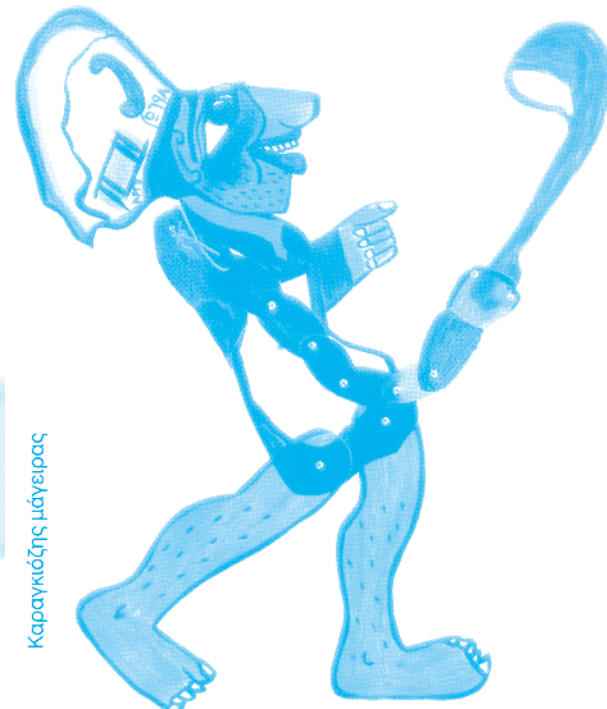
Καραγκιόζης (μονολογώντας): Α, τώρα κατάλαβα! Γι' αυτό υπάρχουν στη Ραφήνα, που έχει κι εκεί Τριγλιανούς, η ομάδα μπάσκετ «Αργοναύτης Τριγλίας Ραφήνας» και η οδός «Αργοναυτών». Α! γι' αυτό και στη Νέα Κίο της Αργολίδας υπάρχει η καλή ποδοσφαιρική ομάδα « Αργοναύτης Νέας Κίου».

Τέλος, η «Αργώ» αφού σαλπάρισε από την Τρίγλια, πέρασε την Προποντίδα, έφθασε στο Βόσπορο και μπήκε στη Μαύρη Θάλασσα.. Η συνέχεια του μύθου επί του μπερντέ...

Καραγκιόζης: Και τώρα αξιότιμοι Κυρίες, Κύριοι και αγαπητά μου παιδιά, καληνύχτα σας και όνειρα γλυκά! Αύριο η παράστασή μας είναι «ο Μεγαλέξανδρος και το καταραμένο φίδι».

Πηγές:

1. Διάλογοι- Τραγούδια από τον πατέρα μου (1912-2002). Έβλεπε Καραγκιόζη στην Τρίγλια και στον Πειραιά που έμαθε την τέχνη του μαραγκού (1926-1929).
2. Κεντρική ιδέα και μερικοί διάλογοι: «Ο Καραγκιόζης μάγειρας στην Αργώ του Ιάσωνα» Δον Σάντσο- Βουλτσόιδης, Θρακικό Θέατρο Σκιών», «Περιοδικό ΑΝΤΙ», 2 Ιουλίου 2004, φύλλο 821, σελίδα 34.
3. Χρωματιστές φιγούρες του Θρακικού Θεάτρου Σκιών, φτιαγμένες από την Γεωργία Γιαννοπούλου.
4. «Ο Καραγκιόζης Μάγερ» του Νίκου Ρούτσου, Εκδόσεις Α. Ρέκου.
5. «Καραγκιόζης, το Θέατρο Σκιών», Τάκης Λάμπας, Εκδόσεις Δελφίνι, Αθήνα 1993.
6. «Το Θέατρο Σκιών και ο Ευγένιος Σπαθάρης», ΤΑ ΝΕΑ, τεύχη 2009.

Καραγκιόζης μάγειρας

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος

Η στρατηγική του χάους

Η δημιουργία χάους στην Προποντίδα από την διακοπή/διαταραχή των γραμμών εφοδιασμού των Τούρκων στην περιοχή ήταν το κύριο έργο των βρετανικών υποβρυχίων. Τώρα πλέον πέραν των βρετανικών συμμετείχαν και αυστραλιανά υποβρύχια στην αποστολή όπως άλλωστε συμμετείχαν Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί στις αποβατικές επιχειρήσεις στην Καλλίπολη.

Το υποβρύχιο E-11.

Το υποβρύχιο E-11 με κυβερνήτη τον Nasmith επέτυχε τον πιό θεαματικό άθλο του νωρίς στις 25 Μαρτίου 1915, όταν εισήλθε στο λιμάνι της Κωνσταντινούπολης σε βάθος περισκοπίου και επέτυχε την βύθιση του μεγάλου μεταφορικού «Stamboul» στην αποβάθρα του τουρκικού ναυστάθμου ακριβώς έξω από τον Κεράτιο. Παλεύοντας με τα ρεύματα του Βοσπόρου δραπέτευσε στην θάλασσα του Μαρμαρά. Η επιχείρηση αυτή επέδρασε στους Τούρκους ως ηλεκτροσόκ. Τα πλήθη στασίασαν στις οδούς, και όλη η δραστηριότητα στις αποβάθρες ανεστάλη. Οι ενισχύσεις για το μέτωπο αποστέλλοντο πλέον από πρωτόγονους χερσαίους δρόμους. Εν τω μεταξύ ο Nasmith και το πλήρωμα του συνέχισαν τις περιπέτειές τους για άλλες δέκα ημέρες πριν βγουν από τα Δαρδανέλια στις 6 Ιουνίου, βυθίζοντας ένα άλλο μεγάλο μεταφορικό πλοίο με μια τελευταία, ανακυκλωμένη торπίλη τους.

Ο торπιλισμός του «Stamboul».

Γερμανική συμμετοχή

Οι τούρκοι ζήτησαν εσπευσμένα βοήθεια από τους Γερμανούς. Στα μέσα Ιουλίου 1915, οι Γερμανοί ανακρέμασαν στα στενά έναν τεράστιο χαλύβδινο ανθυποβρυχιακό δίχτυ φθάνοντας μέχρι βάθους 220 ποδιών που το φρουρούσα περιπολικά σκάφη με βόμβες βάθους. Μεσουρανούσης δε της εκστρατείας των Δαρδανελίων και με αφορμή την μεγάλη πίεση που ασκούσαν τα πολεμικά πλοία της Αντάντ, τα οποία βομβάρδιζαν συνεχώς τις αμυντικές τουρκικές θέσεις στον Ελλήσποντο, το Γερμανικό Ναυαρχείο αποφάσισε, μετά την επιτυχή διεξαγωγή του υποβρυχίου πολέμου στην Βόρεια Θάλασσα και στον Ατλαντικό Ωκεανό, να στείλει προς ενίσχυση των αμυνόμενων στα Δαρδανέλια, το υποβρύχιο U 21 με κυβερνήτη τον έμπειρο ανθυποπλοίαρχο Otto Hersing

Στις 25 Απριλίου του 1915, το U 21, ξεκίνησε από την βάση του, το Wilhelmshaven με κατεύθυνση την Μεσόγειο. Στις 25 Μαΐου του 1915, το U 21 βρισκόμενο αντιμέτωπο με τον πολεμικό στόλο της Αντάντ, μπροστά στην είσοδο των Δαρδανελίων, βύθισε με торπίλη το βρετανικό θωρηκτό HMS Triumph ενώ δύο ημέρες αργότερα, στις 27 Μαΐου, βύθισε έξω από το ακρωτήριο Έλλη το επίσης βρετανικό θωρηκτό HMS Majestic. Στην συνέχεια, σπάζοντας το ναυτικό αποκλεισμό των δυνάμεων της Αντάντ, το U 21 πέρασε τα Δαρδανέλια και την Θάλασσα του Μαρμαρά, φτάνοντας στην Κωνσταντινούπολη όπου τέθηκε στην υπηρεσία του ναυάρχου Souchoy, στις 5 Ιουνίου του 1915.

Ακριβώς την εποχή αυτή τέθηκε σε εφαρμογή και το μέτρο των εκτοπισμών των ελληνικών παραθαλασσιών πληθυσμών που κατηγορήθηκαν άδικα ως τροφοδότες των υποβρυχίων. Επίσης απαγορευόταν η χρήση των φώτων την νύχτα ώστε να δυσκολεύεται ο προσανατολισμός των υποβρυχίων που δρούσαν κυρίως την νύχτα.

Παρόλα αυτά τα μέτρα οι περιπολίες και οι νηοψίες και οι торπιλισμοί συνεχίστηκαν και καθημερινά διακρίνονταν φωτιές από καιγόμενα κατασχεμένα ιστιοφόρα.. Πολλά από τα υποβρύχια ήταν σε θέση να επεκτείνουν τις περιπόλους τους με την κατάσχεση των προμηθειών από τα συλλήφθεντα τουρκικά και με την προσθήκη των πυροβόλων όπλων στις γεφυρές τους βομβάρδιζαν τα οπλοστάσια και πυριτιδοποιία στις ακτές της Προποντίδας.

Μέχρι το τέλος των επιχειρήσεων στη Καλλίπολη το 1916, 13 συμμαχικά υποβρύχια έλαβαν μέρος σε 27 επιτυχείς περιπολίες ενώ 8 από αυτά καταστράφηκαν. Οι τουρκικές απώλειες περιλαμβάνουν δύο θωρηκτά, 1 αντιτορπιλικό 5 κανονιοφόρους, 11 μεταγωγικά, 44 ατμόπλοια, και 148 ιστιοφόρα. Ο Nasmith ο ίδιος επέτυχε 101 βυθίσεις και κατέγραψε την πιό μακροχρόνια περίπολο: 47 ημέρες. Πέρα από τις απώλειες σκαφών και υλικού, η επίδραση στις τουρκικές γραμμές ανεφοδιασμού ήταν καταστροφική. Μέχρι το τέλος του 1916, ουσιαστικά όλες οι μεταφορές προς την Καλλίπολη διεξήχθησαν επάνω στους πρωτόγονους δρόμους κατά μήκος της θάλασσας του Μαρμαρά δια πολυημέρων και επίπονων πορειών. Αν και οι Τούρκοι τελικά επικράτησαν στην ξηρά, η αδυναμία ανεφοδιασμού είχε μειώσει σε ένα σημείο τα πυρομαχικά σε 160 ανά στρατιώτη. Εάν οι σύμμαχοι είχαν εκτιμήσει και είχαν τολμήσει καταδρομικές επιχειρήσεις και αποκοπή του ισθμού Bulayir στο Βορρά, η έκβαση του μεγάλου πολέμου θα μπορούσε να είναι πολύ διαφορετική.

Υ/Β Αρχιμήδης Γαλλικό υποβρύχιο του τύπου που επιχειρούσε στην Προποντίδα το 1915

Στην γειτονική με την Τρίγλια Κίο η οποία λόγω του μικτού της πληθυσμού, όπως και τα Μουδανιά, εξηρέθη του μέτρου του εκτοπισμού, καταγράφεται στο βιβλίο «Κιανά» (Β τόμος) μία δραματική επιδρομή γαλλικού υποβρυχίου τον Ιούνιο του 1916 με κανονιοβολισμούς στην παραλία της εναντίον των τουρκικών στρατώνων. Σημειώνεται επίσης ότι «ημέρα δεν παρήρχετο που να μην φωτισθεί το πέλαγος από ουρανομήκεις φλόγας πυρπολουμένων πλοίων. Εκατοντάδες πλοιαρίων και εκατομμυρίων λιρών αξίας εμπορεύματα διάφορα και τρόφιμα εστάλησαν εις τον βυθόν της θαλάσσης. Διό και ήλθεν εποχή καθ' ην η Προποντίς ενεκρώθη τελείως...Τοσούτον τρόμον και φόβον ενέσπειρον τα εις την Προποντίδα δρώντα ανενοχλήτως τότε Συμμαχικά υποβρύ-

Του Αλέξανδρου Ιωάννου Κοκκινίδη
Υποναύαρχος Ιατρός Π.Ν ε.α.

χια, λόγω των καθημερινών торπιλισμών ...ώστε η εκ Σμύρνης και Προύσης μεταφορά Στρατού... εγένετο δια ξηράς και κατόπιν δεκαπενθημέρου πορείας».

Ρωσικό υποβρύχιο 1915

Για την ολοκλήρωση της εικόνας πρέπει να αναφέρουμε ότι ο Ρωσικός στόλος καθώς και υποβρύχια του, δρούσε επίσης στον Εύξεινο Πόντο κοντά στην βόρεια έξοδο του Βοσπόρου ελέγχοντας από εκεί την τυχόν έξοδο του γερμανικού/τουρκικού στόλου. Στην αποστολή τους αυτή τα ρωσικά υποβρύχια είχαν σημαντικές επιτυχίες.

Η τύχη των Τριγλιανών

Μετά τον θρίαμβο των βαλκανικών πολέμων και την εμπλοκή των συμμάχων σε πόλεμο με την Τουρκία, την χαρά του ραγιά για την επικείμενη ελευθερία του διεδέχθη δυστυχώς η καταστροφή. Σύμφωνα με αρχειακές πηγές οι Τριγλιανοί πληρώσαν στην αρχή έκτακτο βαρύ έκτακτο φόρο για προσχηματικές ανάγκες των μουσουλμάνων, εν συνεχεία στερήθηκαν του ενεργού ανδρικού πληθυσμού και τέλος οδηγήθηκαν στην εξορία. Τα γεγονότα αυτά καταγράφονται δραματικά και με μεγάλη ακρίβεια στο θρήνο της Τρίγλιας που δημοσιεύθηκε στα Τριγλιανά Νέα το 1976

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ

Τρίγλια πατρίδα μου γλυκιά χαριτωμένη χώρα
για να σε βγάλω από το νου ποτέ δεν θάρρει η ώρα.
Σαν άστρο γλυκό και φωτεινό θα λάμπεις στην ματιά μου
παρηγοριά στη θλίψη μου κι ελπίδα στην καρδιά μου.
Τρεις χρόνους ψιθυρίζουν πως θα τ' αξιωθούμε
μα λέγαμε οι δυστυχείς πως δεν θα 'ξοριστούμε.
Αλλ' ήρτε πια η ώρα μας κι έχαθη πια η ελπίδα
και χάσαμε οι δυστυχείς την ποθητή πατρίδα.
Στις Ιουλίου τέσσερις το κοιτάτο ήρτε
κι ευθύς η άδεια δόθηκε «όλοι σας να διαβείτε».
Και ο τελάλης φώναξε τα ρούχα να συνάξουν
στις εκκλησιές τα βάλανε για να τα προφυλάξουν
Θεέ μου εκείνοι οι πλούσιοι που είχαν παράδες
τρέξαν και συμφωνήσανε όλους τους αραμπάδες.
Αλλά οι καϊμένοι οι φτωχοί που δεν είχαν δεκάρα
ετρέχανε ωσάν τρελοί στους δρόμους με λαχτάρα.
Ωσάν φονιάδες μας βγάλανε μας βάλαν στα καΐκια
στα Μουδανιά μας βγάλανε, Θεέ τι ρεζιλίκια!
Στην Προύσα μας εφέρανε εννιά φορές μας γράφουν,
Θεέ μου παντοδύναμε μα τι σκοπό για να'χουν;

Γκίγκογλου Τασούλα
«Τριγλιανά Νέα», Θεσσαλονίκη, 1/3/1976,
αρ. φύλλου 3

Το έρημο χωριό δόθηκε ως λάφυρο στους μουσουλμάνους της περιοχής οι οποίοι κατέλαβαν όποιο σπίτι τους άρεσε και τα υπόλοιπα κανιβαλίσθηκαν για τις ανάγκες τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι αποκαλούσαν την Τρίγλια Χεντιγιέ κιοί δηλαδή χωριό δώρο, διότι είχαν κάθε δικαίωμα να κλέψουν και να αρπάξουν. Βέβαια τα περιουσιακά στοιχεία που προσχηματικά ασφαλίσθηκαν στις εκκλησίες λεηλατήθηκαν επίσης. Τόπος εξορίας των τριγλιανών ήταν η Προύσα και το Μπιλετζίκ καθώς και άλλες μικρότερες τουρκόφωνες κοινότητες. Η κοινοτική οργάνωση της Τρίγλιας λειτούργησε και την εποχή εκείνη προσπαθώντας να παρέξει στοιχειώδη εκπαίδευση στους νέους αλλά και τόπο ταφής για τους αποθνήσκοντες διότι τα νεκροταφεία της Προύσας δεν εδέχοντο τους νεκρούς χωριανούς μας.

Όπως αναφέρουν οι πηγές «Δεν είναι δυνα-

Συνέχεια στην 7^η σελίδα

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΙ Η ΤΥΧΗ ΤΩΝ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ

Συνέχεια από την 6^η σελίδα

τόν να περιγράψει κανείς τα ανατριχιαστικά επεισόδια της εποχής εκείνης που πέρασαν οι Τριγλιανοί στην εξορία, όπως και οι άλλοι κάτοικοι των παραλίων και των νησιών της Προποντίδας. Ανέμεναν όλοι την επιστροφή στα σπίτια τους. Τα Χριστούγεννα του 1916 πέρασαν με την αγωνιώδη αναμονή. Ήλθε και ο καινούργιος χρόνος, 1917. Στις 15 Ιουλίου 1917 πήραν τη πρώτη διαταγή ότι θα πάσουν οι εκτοπισμοί. Οι Τριγλιανοί στην Προύσα πληροφορήθηκαν πρώτοι την είδηση, αλλά η χαρά τους υπήρξε εφήμερη. Νέα τηλεγραφική διαταγή από την Κωνσταντινούπολη ανέβαλε την επάνοδό τους. Στις 4 Νοεμβρίου 1918 ξαναγύρισαν οι Τριγλιανοί στην Τρίγλια «χίλιοι λιγότεροι ίσως και παραπάνω».

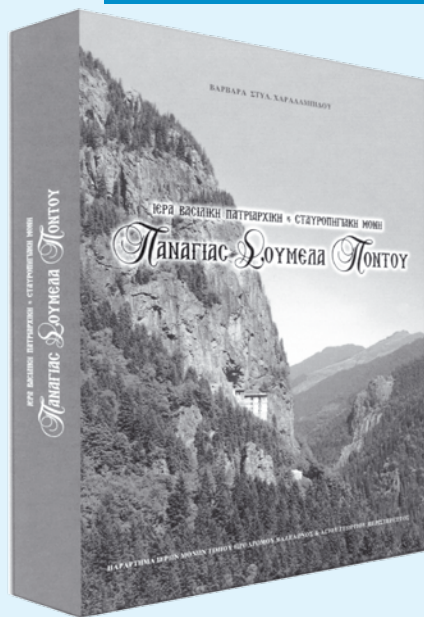
Ίσως καλύτερα από όλους την κατάσταση περιέγραψε ο Άγιος Χρυσόστομος Σμύρνης σε επιστολή που απηύθυνε προς τους τριγλιανούς της Αμερικής ζητώντας βοήθεια για τους εκτοπισμένους. «Ως αγέλαι κτηνών ωδηγήθηκαν οι πατέρες και οι μητέρες, οι αδελφοί και τα τέκνα μας εις τα ενδότερα της Ανατολής τουρκοχώρια και εκεί ερρίφθησαν άστεγοι, γυμνοί, ανυπόδητοι, πεινώντας και

λιμώττοντες εις τους στύλους των Τούρκων...όλα τα αγαθά όσα γενεαί γενεών είχαν σωρεύσει όλοι οι ευδαιμονία η μία μετά την άλλην μας αφηρέθησαν...Οι συμπολίται και αδελφοί μας κατά το τετραετές τούτο διάστημα της εξορίας μακράν της Τριγλείας εδοκίμασαν τα πάνδεινα διήλθον εν μέσω των Τούρκων σκληράς ημέρας στερήσεων, φρίκης και απογνώσεως. Ανω των 1500 ψυχών κατ ασφαλείς στατιστικές αφήκαν τα κώλα των εν τη ερήμω, ολόκληροι οίκοι πλούσιοι και ζηλευτοί εσβέσθησαν δια παντός. Όλοι οι πλούσιοι μας επώχευσαν και επείνασαν...»

Επίλογος

Παρόλα τα παθήματά τους οι παππούδες μας κατάφεραν πολύ σύντομα και χωρίς εξωτερική βοήθεια να ορθοποδήσουν. Μέχρι το 1922 που ο δεύτερος διωγμός τους απομάκρυνε και πάλι από την πατρίδα είχαν αποκαταστήσει τις εκκλησίες τα σπίτια και τα κτήματά τους. Οι παράγοντες που τους έδωσαν το κουράγιο και αυτή την τεράστια δημιουργική δύναμη την οποία διατήρησαν και στην νέα τους πατρίδα αξίζουν ενδελεχούς μελέτης από όλους μας. Άλλωστε αυτή είναι και η μοναδική μας ουσιαστική κληρονομιά.

Βιβλιοπαρουσίαση

Το λεύκωμα "Ιερά Βασιλική Πατριαρχική & Σταυροπηγιακή Μονή Παναγίας Σουμελά Πόντου", καρπός ερευνητικής προσπάθειας της συγγραφέως Βαρβάρας Χαραλαμπίδου είναι ένα νοερό και συνάμα συγκινητικό ταξίδι στο ιερότερο

πνευματικό καθίδρυμα του Ελληνισμού της Ανατολής, την Παναγία Σουμελά και των όμορων προς αυτήν Μονών του Πόντου Βαζελώνος και Περιστερεώτος.

Μέσα από το πλούσιο φωτογραφικό υλικό και το άρτια δομημένο κείμενο ξετυλίγονται 15 αιώνες πολυδιάστατης προσφοράς της Μονής στον Ελληνισμό και στην Ορθοδοξία και παρουσιάζονται για πρώτη φορά, μεταξύ άλλων, κειμήλια, όπως το Πρωτόκολλο Παράδοσης - Παραλαβής των θησαυρών της Μονής Σουμελά, πού ανέσυρε από την κρύπτη του Ιερού Μετοχίου της Αγίας Βαρβάρας μετά την Καταστροφή και παρέδωσε στο Ταμείο Ανταλλαξίμων ο Μοναχός Αμβρόσιος Σουμελιώτης.

Κεντρική Διάθεση:

Βαρβάρα Χαραλαμπίδου τηλ. 2310 933935

«Τό Παλίμψηστον» τηλ. 2310 286247

Ποίημα για την αξέχαστη Τρίγλια

(από το αρχείο Ηρώς Πιστικού)

Τρίγλια μου όμορφο χωριό
Χαριτωμένη χώρα
Δεν θα σε βγάλω απ' το νου
Πότε δεν θα' ρθει η ώρα.
Σαν άστρο γλυκοφώτιστο
Θα λάμπεις στην καρδιά μου
Παρηγοριά στην θλίψη μου
Κι ελπίδα στην χαρά μου.

Μαρτυρία Φωτεινής Μεχτάρη
Ραφήνα 1975

Για την Τρίγλια μας...

«Πατριώτες, ψυχορραγούμε, ο τουρκικός στρατός πλησιάζει!». Με αυτήν την φράση του μεγάλου ευεργέτη Φιλίππου Καβουνίδη άρχιζε το «παραμύθι» η μητέρα μας για να μας διηγηθεί τον τραγικό ξεριζωμό από την πατρίδα. Η φωνή της άρχιζε να τρέμει από συγκίνηση και από μια απλή νοικοκυρά μεταμορφωνόταν «τάχιστα» σε ηρωίδα αρχαίας τραγωδίας. Οι κινήσεις άλλαζαν, τα μάτια βούρκωναν αλλά δάκρυ δεν έβγαине. Έπρεπε να συνεχίσει την ιστορία της, την ιστορία της γενέτειρας της που από τότε δεν ξαναείδε ποτέ.

Είχαν την τύχη οι γονείς μας να είναι «αμφότεροι» Τριγλιανοί και μέχρι το τέλος της ζωής τους να μιλούν και να αναπολούν την πατρίδα τους.

«Στην πατρίδα είχαμε καστανιές, κερασιές, συκιές, καρυδιές και βέβαια πολλές ελιές. Στην Τρίγλια είχαμε αυτό, στην Τρίγλια είχαμε το άλλο».

Στην καινούργια τους πατρίδα μόχθησαν, κοπίασαν, κουράστηκαν αλλά τα κατάφεραν όχι μόνο να επιβιώσουν αλλά να δημιουργήσουν, προσφέροντας στα παιδιά τους υλικά και πνευματικά αγαθά για μια γεμάτο ανέσεις ζωή.

Η εργατικότητα και δημιουργικότητα των προγόνων μας ως αποτελέσει και για μας τους νεότερους παράδειγμα προς μίμηση.

της γλωσσολόγου
κ. Ηρώς Πιστικού
Παπαγεωργίου

Το γλωσσάρι της Τρίγλιας

Συνέχεια του γράμματος Π από το προηγούμενο τεύχος

Το γλωσσάρι της Τρίγλιας Βιθυνίας είναι έργο του γιατρού κ. **Στάθη Δημητράκου**, της γλωσσολόγου κας **Ηρώς Πιστικού - Παπαγεωργίου** και του φιλόλογου κ. **Ηρακλή Ψάλτη**. Η καταγραφή αυτή έγινε για να θυμούνται οι παλιοί και να ανακαλύψουν οι νεότεροι το τοπικό ιδίωμα της αλησμόνητης πατρίδας

Πατσαβούρα (η) = κομμάτι υφάσματος για καθάρισμα σκευών, (μτφ) η πρόστυχη γυναίκα
πατσάς (ο) = φαγητό από το στομάχι και τα πόδια σφάγιου, (μτφ) πλαδαρός, ρυτιδωμένος
πατσουλί (το) = αιθέριο έλαιο από εξωτικό φυτό, που μυρίζει έντονα
Παφλούκι (το) = πολύ ξερό, ξεροκόμματο / τα ξύλα 'ναι ξερά παφλούκια.
Πεζεβέγκης (ο) = ο αχρείος
Πεζεστένι (το) = σύνολο καταστημάτων μέσα σε στοά
πεζεύω = βαδίζω πεζός, ξεκαβαλικεύω
πεζούλι (το) = λιθοκτιστος τοίχος που χρησιμεύει για κάυισμα ή ξεπέζεμα
πεθαμός (ο) = θάνατος / είναι του πεθαμού (= ετοιμοθάνατος ή πολύ θλιμμένος) (μτφ) μαρτύριο, ταλαιπωρία

πεθυμιά (η) = επιθυμία
πειράγμα (το) = ενόχληση με λόγια ή έργα, ενοχλητικός αστερισμός
πειραχτήρι (το) = αυτός που συνηθίζει να πειράζει τους άλλους
πεισμανεύω = πεισμώνω, πεισμάτων
πεισματάρης (ο) = αυτός που έχει πείσμα, ισχυρογνώμων
Πεισματεύω = πεισμώνω
πελαγίσιος (ο) = αυτός που αναφέρεται στο πέλαγος
Πελάγωμα (το) = αμηχανία, σύγχυση
Πελαχτίζω = ιδρώνω από πολύ κούραση
Πελέκι (το) = τσεκούρι
Πελεκούδι (το) = απόκομμα ξύλου από πελέκημα, (μτφ) θα καεί το πελεκούδι = θα γίνει μεγάλο γλέντι
πελεκώ = κατεργάζομαι ξύλα με πέλεκυ, (μτφ) προξενώ βλάβη σε

κάποιο, δέρνω, πετσοκόβω
Πελτές (οο) = πηκτό πράγμα, διατηρημένος χυμός ντομάτας
Πένα (η) = γραφίδα
πεντάνευρο (το) = ποώδες φυτό, φαρμακευτικό χορτάρι
πεντάρφανος (ο) = ο ορφανός και από τους δύο γονείς
περασιά (η) = διάβαση
περατσάδα (η) = στενό πέραςμα θάλασσας
περβάζι (το) = πλαίσιο
περγαμόντο (το) = είδος κίτρου και γλυκού
περδίκι (το) = μικρή πέρδικα, (μτφ) έγινε περδίκι = έγινε καλά
περδουκλώνω = τρικλοποδιάζω
Περεχώ = περικύνω νερό ή άλλο υγρό / περπέχυνε τα πόδια του με νερό
Περίγελος (ο) = αντικείμενο κοροϊδίας
Περιδρομιάζω = τρώω πολύ
Περιδρομος (ο) = φλεγμονή στο άκρο του δακτύλου / έφαγε τον περιδρομο (= έφαγε τόσο πολύ, που κοντεύει να σκάσει)
Περικεφαλαία (η) / είσαι βλάκας με περικεφαλαία

Η συνέχεια του Π στο επόμενο τεύχος

Χρυσόστομος Ευγ. Καλαφάτης

Ο Χρυσόστομος Καλαφάτης

από εκεί έξι μήνες αργότερα έφυγαν για τη Σμύρνη.

Τον Αύγουστο του 1922 (π.η.) ο Χρυσόστομος Καλαφάτης, που μόλις είχε τελειώσει τη Β' τάξη στο Δημοτικό Σχολείο του Φασουλά, βρισκόταν για τις καλοκαιρινές διακοπές στη γενέτειρά του, όταν επήλθε η κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου. Διασώθηκε, όπως και όλοι σχεδόν οι Τριγλιανοί, με το καράβι του θείου του εφοπλιστή Φίλιππου Καβουνίδη και έφτασε στον Πειραιά. Εδώ έμαθαν την είδηση για το μαρτυρικό τέλος του θείου του και τον απαγχονισμό του πατέρα του.

Πρόσφυγας στην Αθήνα, μαζί με τη χήρα μητέρα του και τα άλλα τρία ανήλικα αδέρφια του, μη έχοντας που την κεφαλήν κλίνει, κάνανε κατάληψη του πεζοδρομίου απέναντι από το Δημαρχείο Αθηνών, στη γωνία της οδού Αθηνάς. Στη Μαρίτσα Σαριντζιώτου - Σπύρου που τον επισκέφθηκε, για να του πάρει συνέντευξη πριν λίγα χρόνια (βλ. περιοδικό *Ανάπλαισις*, αρ. 437, Σεπτ. - Οκτ. 2008) αφηγείται: «Μείναμε εκεί για μερικές μέρες ζητιανεύοντας ...Κατά καλή μας τύχη, ένας δημοσιογράφος που έκανε ρεπορτάζ πάνω στο προσφυγικό πρόβλημα μας ανακαλύπτει και μας κάνει είδηση στην εφημερίδα του, τονίζοντας και στιγματίζοντας ότι «αδελφές του Εθνομάρτυρα ζητιανεύουμε με τα παιδιά τους στα πεζοδρόμια». Το δημοσίευμα αυτό είχε απήχηση, γιατί μια πλούσια κυρία από αρχοντική οικογένεια της Τραπεζούντας, η κυρία Τριανταφυλλίδου, έστειλε προσωπικό να μας παραλάβει και να μας οδηγήσει στο επί της οδού Βουκουρεστίου μέγαρό της. Εκεί, στο υπόγειο του σπιτιού της, μείναμε περίπου τρεις μήνες».

Τα κατοπινά πέτρινα χρόνια της προσφυγιάς τα πέρασε στο συνοικισμό του Βύρωνα, σ' ένα σπίτι με δύο δω-

μάτια από τσιμεντόλιθους, χωρίς κουζίνα και με εξωτερική τούρκικη τουαλέττα. «Δεν υπήρχε ούτε ηλεκτρικό ούτε νερό. Το χειμώνα το κρύο έμπαινε από παντού

Οι γονείς του Χρυσόστομου, Ευγένιος και Σεβαστή Καλαφάτη

και όταν έβρεχε, μετακινούσαμε τα κρεβάτια μας σε γωνίες που δεν έφτανε η βροχή. Όταν ερχόταν το κάρο με το βαρέλι του νερού, τρέχαμε στην ουρά για λίγο νεράκι [...].

Στον Βύρωνα, δεν έφτανε η δυστυχία και η κακομοιρία μας, είχαμε και τους Παλαιοελλαδίτες, τους γηγενείς Έλληνες, που μας εκήρυτταν φυλετικό πόλεμο. Μας έβλεπαν σαν μιάσματα και μας αποκαλούσαν τουρκόσπορους και αποβράσματα. Εμάς, που ήρθαμε από την Ιωνία με μια ιστορία 3500 χρόνων, που δεν αλλάξαμε ούτε τη γλώσσα μας ούτε τη θρησκεία μας ούτε τα ήθη ούτε τα έθιμά μας. Έλληνες φύγαμε από την Ελλάδα και πιο Έλληνες γυρίσαμε σ' αυτήν μετά την καταστροφή από τη Μικρά Ασία».

Τελείωσε το Δημοτικό στο Παγκράτι, εν συνεχεία τις τέσσερις τάξεις του Ελληνικού στο ιδιωτικό του Αθ. Λυμπερόπουλου και το 1931 αποφοίτησε από το

Ζ' Γυμνάσιο Αρρένων.

Το 1932 εισήχθη στη Σ.Σ.Ε. από την οποία εξήλθε ανθυπολοχαγός Πυροβολικού το 1936. Διετέλεσε διοικητής της 5ης Πυροβολορχίας του Α' Συντάγματος Πυροβολικού στο Γουδί. Πήρε μέρος στις επιχειρήσεις του ελληνοϊταλικού μετώπου και από τα τέλη του 1942 έως το 1945 πολέμησε εναντίον των Γερμανών στη Μέση Ανατολή. Για τη δράση του τιμήθηκε με χρυσό αριστείο ανδρείας και μετάλλια εξαιρέτων πράξεων. Αποστρατεύθηκε με το βαθμό του ταξίαρχου το 1994.

Ηταν παντρεμένος με τη Σοφία Νικ. Ψύλλα και μαζί της απέκτησε δύο παιδιά τον Ευγένιο Καλαφάτη και την Ειρήνη Καλαφάτη-Μεταξά.

Στην εξόδιο ακολουθία, που εψάλη στο Κοιμητήριο της Ν. Σμύρνης, προεξήρχε τιμητικά ο αρχιμανδρίτης π. Σεραφείμ της Ι. Μονής Μεταμορφώσεως Σωτήρος Καμένων Βούρλων. Τον νεκρό αποχαιρέτησε η πρόεδρος του Συλλόγου Μικρασιατών Ανατολ. Αττικής κ. Βούλα Παπαγεωργίου «Αισθανόμαστε φτωχότεροι τώρα που φεύγεις από κοντά μας, αλλά ο πλούτος της παράδοσης δεν στερεύει γιατί ο Θεός επιτρέπει να την παίρνουν χέρια που θα την κρατούν με δέος και θα την μεταλαμπαδεύουν. Εκεί που θα πας, κοντά σε κείνες τις υπέροχες ψυχές του Ευγένιου, του Αγίου Χρυσοστόμου και όλων των Μικρασιατών προγόνων μας, μίλησέ τους για μας και πες τους πως εμείς εδώ κάτω, παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα, δεν θα πάσουμε να τους θυμόμαστε. Δεν μπορούμε να πάσουμε να τους θυμόμαστε και γι' αυτό ζητούμε την δική τους ευλογία και προστασία».

Αναδημοσίευση από την ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΗΧΩ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

...ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Δεν ξέρω πόσοι από εσάς λάβατε σωστά το προχθεσινό μήνυμά μας, σας ζητώ συγγνώμη γι αυτό.

Δυστυχώς το σημερινό δεν διαφέρει πολύ από το προχθεσινό μας.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ, ΤΑ ΤΡΙΓΛΙΑΝΑ ΝΕΑ, ΕΚΠΕΜΠΟΥΝ SOS...

Πατριώτες η προσπάθεια που στήριξε και γαλούχησε γενιές από εμάς, σήμερα ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ να μη ξαναβγει.

ΣΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕ να ευαισθητοποιηθείτε, ενημερώνοντας τους μεγαλύτερους σε ηλικία για τον κίνδυνο αυτό.

Σας **ΠΡΟΚΑΛΟΥΜΕ** την Δευτέρα πρωί πρωί, περνώντας από κάποια τράπεζα να καταθέσετε ότι σας περισσεύει, ακόμα και 10€ στον λογαριασμό του συλλόγου για την εφημερίδα.

Εμπορική Τράπεζα με τα στοιχεία (ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΡΙΓΛΙΑΝΩΝ Αριθ. Λογ. 86196310)

Δώστε - αντιγράψτε τον λογαριασμό και στους γονείς και φίλους, που δεν έχουν πρόσβαση ενημέρωσης, μέσω του διαδικτύου.

Τέλος, σας καλούμε να συζητήσουμε μέσα από το φόρουμ μας, κάποιες ιδέες στήριξης των Τριγλιανών Νέων, ή να μας καταθέσετε την δική σας άποψη, στο: **Τα Τριγλιανά Νέα και η διατήρηση της προσπάθειας.**

ΑΣ ΣΤΗΡΙΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΜΗ ΑΥΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ.

**Με φιλικούς χαιρετισμούς,
Η ομάδα του Απανταχού Τριγλιανού - "Οι Απόγονοι τους"**

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο πριν πάει η εφημερίδα που κρατάτε στα χέρια σας, για σύνθεση και στη συνέχεια για εκτύπωση, έλαβα κι εγώ όπως και πολλοί από εσάς, στο ηλεκτρονικό μου ταχυδρομείο το παραπάνω μήνυμα. Πρόκειται για την ομάδα των Τριγλιανών που με τόση αγάπη δημιούργησαν και διατηρούν την ιστοσελίδα των Τριγλιανών στο Internet (www.triglianoi.gr). Ε λοιπόν τα παιδιά αυτά ευαισθητοποιήθηκαν όταν έμαθαν ότι το παρόν τεύχος της εφημερίδας μπορεί και να μην εκδοθεί ποτέ λόγω έλλειψης πόρων στο Σύλλογο. Και αμέσως δραστηριοποιήθηκαν. Έστειλαν μηνύματα παντού και στην ιστοσελίδα τους έγραψαν τρόπους και ιδέες που θα βοηθούσαν τη συνέχιση της έκδοσης της εφημερίδας. Η προσπάθειά τους είναι συγκινητική γιατί πηγάζει από την αγάπη τους για τους Τριγλιανούς και την Τρίγλια. Είναι η ίδια αγάπη που μας κινητοποιεί όλους. Και όσοι αφιερώνουμε λίγο περισσότερο χρόνο βλέπουμε την αγάπη αυτή να μετουσιώνεται σε κάποιο αποτέλεσμα (όπως τα κείμενα για την εφημερίδα μας, όπως η ιστοσελίδα που αριθμεί ήδη 119 δηλωμένους Τριγλιανούς-μέλη, ή άλλες εργασίες που δεν είναι τόσο γνωστές ή εντυπωσιακές αλλά στοχεύουν στην ουσία) ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις που ο χρόνος είναι δυσέμετος, οι συμπατριώτες Τριγλιανοί δεν παραλείπουν να καταθέτουν τα 10 € για το Σύλλογο αποδεικνύοντας την δική τους αγάπη.

Ο Σύλλογος αριθμεί περί τους 800 εγγεγραμμένους Τριγλιανούς. Αν καταθέταμε ο καθένας το 10 € της ετήσιας συνδρομής μας, θα συγκεντρώνονταν ετησίως περίπου 8000 €, ποσό που είναι υπερδιπλάσιο από το κόστος έκδοσης των τριών τευχών της Εφημερίδας τον χρόνο, αφού κάθε τεύχος στοιχίζει περίπου 450 € μέχρι να τυπωθεί και άλλα 600 € για την αποστολή του.

Ας κρατήσουμε στους δύσκολους αυτούς καιρούς αυτά που αγαπάμε.

Β.Σ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου των Απανταχού Τριγλιανών ευχαριστεί θερμότατα την Ένωση Σμυρναίων Μικρασιατών Β. Ελλάδος και τον πρόεδρό της κ. Αρζόγλου, για την δωρεάν παραχώρηση των γραφείων επί της Πλατείας Ιπποδρομίου 3, στη Θεσσαλονίκη για τις συνεδριάσεις του Συλλόγου. Η ενέργεια αυτή δείχνει έμπρακτα την αλληλεγγύη μεταξύ των προσφυγικών Συλλόγων.

- Δεν περιγράφεται η χαρά μου για την τιμή που μας έκαναν τα γκαρντάσια μας να επισκεφθούν την Ελλάδα. Θα επενδύσουν οι Τούρκοι βιομήχανοι στην Ελλάδα για να σωθεί η Οικονομία μας. Ω! ρε τσιφτετέλι που θα πέσει!
- Καλά εγώ σίγουρα δεν θα ήμουν καλεσμένη στην Βάφτιση (με το βρωμόστομα που έχω) αλλά δεν ήτανε και κανένας άλλος ούτε και κανένας επίσημος απ' ό,τι φάνηκε. Και το μεγαλύτερο κακό ήταν ότι δεν ξέραμε τον νονό, δεν γνωρίζαμε και το όνομα. Για την ονομασία του νέου Δήμου μιλώ. Αυτοί οι επιστήμονες και οι καθηγητές που λένε ότι κάθισαν και σκέφθηκαν και είδαν ότι πρέπει να κάνουν τρεις δήμους άνω κάτω δεν μπόρεσαν να βρουν κάτι έξυπνο και συναινετικό. Εγώ έτσι στο πόδι που γράφω πχ δήμος Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης, Δήμος Παναγίας Κορυφινής, Δήμος Σπηλαίου Πετραλώνων, Δήμος Ελιάς, Δήμος Χαμένων Πατρίδων, Δήμος Καλλικράτη και πολλά άλλα φυσικά.
- Το όνομα του νέου διευρυμένου Δήμου «Νέα Προποντίδα» μας ξύπνησε θύμισες παλιές από τους προγόνους μας. Μας έκανε να νοιώθουμε μια αγαλλίαση, μια καταξίωση, μια γλύκα και μια ανάμνηση. Είναι το καλύτερο μνημόσυνο που μπορούσαμε να κάνουμε στους προγόνους μας. Μπορεί το 1922 να χάθηκε η Προποντίδα, μπορεί το 2010 να κινδύνεψε να χαθεί η «Νέα Προποντίδα» οι Τριγλιανοί όμως είμαστε εδώ, διεκδικούμε και γινόμαστε μια γροθιά όταν χρειασθεί και δεν αφήνουμε κανέναν να μας βάλει «παύλα». Τελεία και παύλα.
- Για την Τρόικα που ανάλαβε στη Νέα Τρίγλια τη σωτηρία του Συλλόγου των Απανταχού Τριγλιανών ξέρεi κανείς τίποτε; Διαβουλεύονται, κοιμούνται, παίζουν πολιτικά παιχνίδια, τι γίνεται βρε παιδιά; Πολύς καιρός πέρασε και δεν ακούω τίποτε.
- Ήρθε και το καλοκαίρι και στην παραλία μας κανένα έργο μετά τη φυσική καταστροφή του χειμώνα. Θύμα της κρίσης κι αυτή. Φράγγο δεν ήρθε ακόμα από τις υπηρεσίες και δεν φαίνεται να έρθει και τίποτε. Γι αυτό, κάντε ό,τι μπορείτε μόνοι σας. Περικόψτε λίγο τα μπιφτεκία στα πανηγύρια και τις εκδρομές και ό,τι άλλο παραπανίσιο και περιποιηθείτε λίγο την παραλία. Γιατί με την κρίση, μας βλέπω να περνάμε το καλοκαίρι κάτω από το καραγάτσι στην παραλία μας. Να κουτοσμπολεύουμε και να κάνουμε καλαμπούρι. Δεν θυμάστε τι ωραία περνούσαμε! Τι τα θέλουμε τα beach bar και τα νησιά; Μια χαρά είναι και η παραλία μας.

Ν.Γ.Γ.